

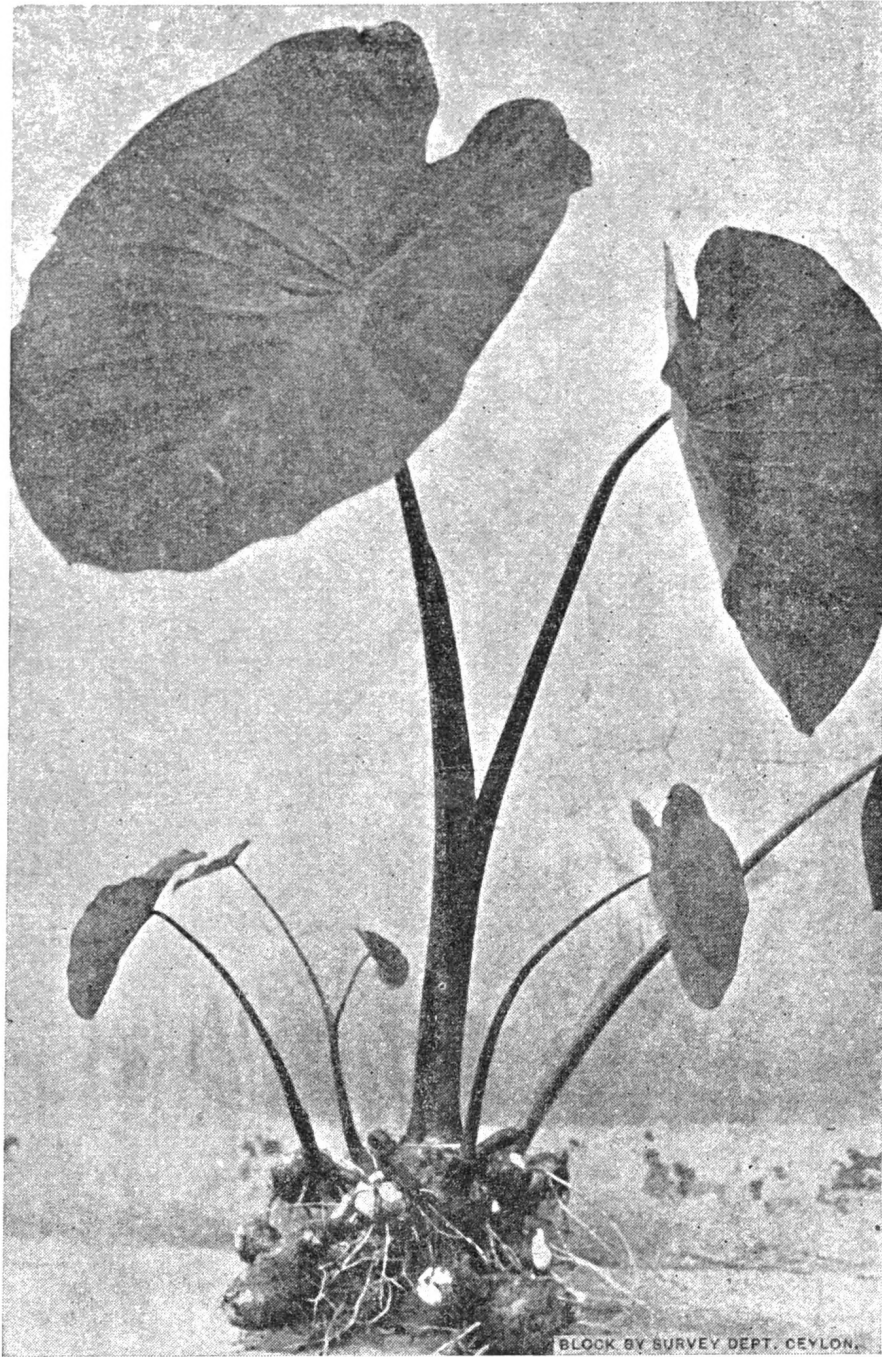
දෙහි අල ආදී විශාල කොළ සහිත අල වගී.

Tannia or Large-Leaved Yams.

“කොලොකේසියා” සහ “ඇලොකේසියා” නමැති ජාතිවලට අයත් නොයෙක් අල වගී පිලිබඳ මෑත කලකදී බොහෝ කරුණු ප්‍රකාශ වී තිබේ. උමුණ කලාපයේ නොයෙක් රටවල මේවා කොකෝ යෑම්; කොලාලු, වයිනා පොටේටෝ, ඩැෂින් එඩ්බෝ ජජ්ජ්ට් ඒරම්, ගාබි කවිවි, කවු, මේලංගා, ටැනියා, වාරෝ, ටල්ලා. යවුටියා යනාදී නම් වලින් ප්‍රසිද්ධ ය. මේ වගීවලට ලංකාවේ ව්‍යවහාර වන නම් පහත සඳහන් වේ:— අල කොල අල, දේසෙ අල, දෙහි අල, ගහල, හබරල, කිරි අල, කඳල, කොකිස් අල, රට අල, සෙවෙල් අල, රතු හබරල, තුම්මස් අල, සහ යක් අල.

පහසුවෙන් වගා කරන්නට හැකි වීමත්, දේශ ගුණ විපයනීය වැනි නොයෙක් වෙනස් වීම්වලට සුදුසු අන්දමට වැඩිමත් හා අස්වැන්නත් ගැන සලකා බලන විට, මේ අල වගීවලට වඩා උසස් තත්වයක් උසුලන හොඳ ජාති ඇත්නම් ඉතා සවිලාස ය. මනා ලෙස වගා කරන ලද ස්ථානවල අක්කරයකින් අල වොන් 10ටත් 12ටත් අතර ප්‍රමාණයක් ලැබී තිබේ. ඒ ඒ අල වගීවල අඩංගු ගුණාංග අනුව, පැළ සිටුවා තුන් මාසය පටන් තව වැනි මාසය වන තුරු අල ලබා ගත හැකි ය තන් මස් අල සිටවා තුන් මාසයකින් ද, දෙහි අල හෙවත් දේසෙ අල මාස හතරකින් ද, ගහල, රට අල හෝ අල කොල අල සය වැනි මස ලැබූ තැන් පටන් ද, අල ලැබේ. වුවමනා විටක උදුරු ගැනීම පිණිස, බරපතල ලෙස කුණුවීමක් ඇති නොවී, අල බොහෝ කල් පස් යට ම තිබෙන්නට හැරීමේ පුළුවන්කම මෙම ගොවිතැනෙහි ඇති විශාල පහසුකමක් වෙයි. තවත් පහසුකමක් නම්, තද නියත සහිත මාස හැර, අවුරුද්දේ සෑම කාලයේදී ම දෙහි අල ආදී මේ අල වගී සිට විය හැකි නිසා, මුළු අවුරුද්ද තුළම අස්වැන්න ලබා, එය ආහාරයක් වශයෙන් ප්‍රයෝජන ගැනීමේ පුළුවන්කම ය.

මේ අල වගීවල “කාබොහයිඩ්රේට්ස්” (carbohydrates) හෙවත් අධිකාර ධාතුවත්, ජලකර හා අම්ලකර වායුවත් අඩංගු වූ ඉන්ද්‍රියවත් ද්‍රව්‍ය බෙහෙවින්— සියයට 18 සිට 30 දක්වා— ඇතුළත් වී තිබේ. එමෙන්ම සැහෙන පමණ— සියයට 1.2 සිට 1.8 දක්වා—මාංශජනකධාතුව ද, සියයට 0.9 සිට 1.6 දක්වා බන්ජ ද

(දම්පාට කොළවලින් යුක්ත වූ) කඳුළු පැළඟක්.

ආකාරය සහ දෙශගුණය වැනි තනියන් ද අනුව, පැළ සිටුවිය යුතු දුර ප්‍රමාණය අඩි 2 x 2 සිට 4 x 4 දක්වා වෙනස් වෙයි. අඩියක් හෝ දෙකක් පළලටත් ජලාධාරයක් වලවල් භාර, මතු පසත්, මිශ්‍ර පොහොර සහ අළු වර්ගත් මිශ්‍ර කොට, එයින් වලවල් පිරවිය යුතු යි.

“අය” හෙවත් මොරෙයින් දෙකක් හෝ තුනක් පමණ අැති, විශාල මවු අලයෙන් කපා ගත් කොටස්වලින් හෝ, කුඩා අලවලින් හෝ පැළ ලබාගත හැකි ය. කුඩා අල සිටුවන විට, ඒවා අඟල් 3 සිට 4 දක්වා පස් යට තැබිය යුතු යි. එහෙත්, මොරෙයින් සිටුවන කල, ඒවායේ මුදුන් කොටසෙන් අඟල් බාගයක් පමණ පොළොවට උඹින් තිබෙන ලෙස පස්වලින් වැසිය යුතු යි.

පැළ සිටුවීමෙන් පසු, පැළ මනාලෙස වැඩෙන තුරු, වල් පැළෑටි උදුරා දැමීම භාර, වෙන සාත්තුවක් වුවමනා නො වේ. පැළ වැඩෙන අතර, ඒවායේ මුල්වලට පස් එකතු කිරීම අවශ්‍ය නම්, එසේ කිරීමෙන් වරදක් සිදු නො වේ. පැළ වැඩෙන කාලයේ දී විශලි කාලගුණයක් තිබේ නම්, නිතර ම පස තෙත්ව තිබිය යුතු යි. තෙත් වූ පසක මේ හෝගය ඉතාමත් සාර්ථක ලෙස වැඩෙන හෙයිනි.

අස්වැන්න එකතු කිරීම.

වගාකරනලද වර්ගයේ හැටියට, පැළ සිටුවා මාස 3ක් ගිය තැන් පටන් ඉදිරියට අල උදුරා ගත හැකි ය. එවිට, කොළ කහවත් වී, මැල වේ. අල භාරන විට, මොරෙයින්ට හෙවත් කුරුල්ලන්ට අනතුරු නො වෙන සේ, සම්පූර්ණ ගසම ඉවත් කළ යුතු ය. අල සියල්ල ම කඩා ගැනීමෙන් පසු, කොළත් පිතිත් මව් අලේ දළුවට ඉතා ආසන්න තැනකින් කපා දමා, මෙම අල ඉහට පසු කලකදී සිටුවීමට ගැනීම පිණිස, සිසිල් ස්ථානයක තැන්පත් කරනු.

මීට පෙර සඳහන් වී තිබෙන පරිදි, අල වුවමනා විටක උදුරා ගන්නාතුරු, බොහෝ කල් පස් යට ම තිබෙන්නට ඉඩ ඇරිය හැකි ය.

